

Baltarusijos nacionalinės MA J. Kolaso bibliotekos knygų mainai su Lietuvos MA biblioteka

GALINA BEKAREVIČ

Baltarusijos nacionalinė mokslų akademijos J. Kolaso biblioteka

Reikšmingas Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinės mokslinės Jakubo Kolaso bibliotekos fondų užsienio literatūros komplektavimo šaltinis yra knygų mainai su NVS ir Baltijos šalių mokslinėmis bibliotekomis. Ypač aktyviai keičiarnasi dokumentais (knygomis, periodiniais leidiniais) su akademinėmis NVS ir Baltijos šalių bibliotekomis. Tarp jų ypatingas dėmesys skiriamas bendradarbiavimui su Lietuvos mokslų akademijos biblioteka. Tai lemia mūsų tautų geografinis ir istorinis bendrumas, taip pat abipusiai profesiniai interesai.

Knygų mainai tarp mūsų bibliotekų, prasidėję 1956 m., tęsiasi iki šiol. Per šį laiką Baltarusijos nacionalinė mokslų akademijos Centrinė mokslinė J. Kolaso biblioteka į Lietuvą išsiuntė 5631 dokumentą, o gavo iš Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos 2754 dokumentus (tai sudaro 2-3% visų dokumentų, gautų mainais iš kitų akademinų bibliotekų). Būtina pažymėti knygų mainų tarp mūsų bibliotekų stabilumą. Per pastaruosius 30 metų išimtis būtų tik 1992-ieji, kai į Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinę mokslinę J. Kolaso biblioteką buvo išsiųsta tik 12 dokumentų – 5–6 kartus mažiau negu visais kitais metais. Tokią situaciją, ko gero, lėmė sudėtinga finansinė to laiko Lietuvos padėtis.

Iliustruojant knygų mainus tarp akademinų Lietuvos ir Baltarusijos bibliotekų, pateikiama 1995–1999 metų duomenys.

Gauta iš Lietuvos MA bibliotekos:

Metai	Iš viso leidinių	Knygų	Žurnalų
1995	73	44	29
1996	158	108	50
1997	109	76	33
1998	127	83	44
1999	87	50	37
Iš viso:	554	361	183

Išsiųsta į Lietuvos MA biblioteką:

Metai	Iš viso leidinių	Knygų	Žurnalų
1995	260	72	188
1996	181	40	141
1997	81	10	71
1998	262	18	244
1999	241	74	167
Iš viso:	1025	214	811

Analizuojant to laikotarpio knygų mainus, matyti, kad dokumentų Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinė mokslinė biblioteka į Lietuvos MA biblioteką išsiuntė kone dvigubai daugiau (1025 egz.) negu iš jos gavo (554 egz.). Taip yra, ko gero, todėl, kad Baltarusijoje tuo periodu mokslinės literatūros buvo leidžiama daugiau.

Dokumentai knygų mainams mūsų bibliotekoje atrenkami pagal tematikos, kalbos, rūšies kriterijus.

Iki XX a. devintojo dešimtmečio pradžios mūsų bibliotekos keitėsi dokumentais, kuriuos leido Mokslų akademijos mokslinės tiriamosios institucijos, tarp jų knygomis ir periodiniais leidiniais, tačiau vėliau TSRS pradėjus veikti centralizuotai bibliotekų aprūpinimo periodiniais leidiniais sistema, keitimosi žurnalais atsisakyta. Tarybų Sąjungai iširus, o Lietuvai ir Baltarusijai tapus savarankiškoms nepriklausomoms valstybėmis, sistema „Союзпечать“ raliavė egzistavusi. Bibliotekos buvo priverstos atnaujinti periodinių leidinių mainus.

Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinė mokslinė J. Kolaso biblioteka mainais iš Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos dabar gauna šiuos žurnalus: *Acta medica Lithuanica*, *Acta zoologica Lituanica*, *Biologija*, *Botanica Lituanica*, *Geografija*, *Geodezija ir kartografija*, *Geologija*, *Informatica*, *Lietuvos archeologija*, *Lietuvos fizikos žurnalas*, *Lietuvos matematikos rinkinys*, *Medicina*, *Filosofija*, *Chemija*, *Ekologija*, *Energetika*, *Pheromones*, *Environmental physics*.

Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinė mokslinė J. Kolaso biblioteka pati siunčia Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai šiuos baltarusiškus žurnalus: *Беларускі гістарычны агляд*, *Беларускі гістарычны часопіс*, *Ведамасці Нацыянальнага сходу РБ*, *Весці НАН Беларусі* (biologijos, humanitarinių, fizikos-matematikos, fizikos-technikos ir chemijos mokslų serijos), *Гістарычна-археалагічны зборнік*, *Збор дэкрэтаў, указаў Прэзідэнта і пастаноў урада РБ*, *Дифференциальные уравнения*, *Журнал прикладной спектроскопии*, *Доклады Национальной академии наук*, *Инженерно-физический журнал*, *Польмя*, *Тренне и износ*.

Šiuo periodu akademinės Lietuvos ir Baltarusijos respublikos bibliotekos išplėtė ir knygų mainus. Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinė J. Kolaso biblioteka siunčia Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai ne tik savo akademijos mokslinio tyrimo institucijų, bet ir kitų įstaigų, valstybinių ir privačių leidyklų išleistas knygas. Pastaruoju metu į Lietuvą siunčiami beveik visi leidyklos „Беларуская Энцыклапедыя“ leidiniai, tarp jų *Энцыклапедыя гісторыі Беларусі* (6 tomai) ir 18 tomų *Беларуская энцыклапедыя*.

Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinė mokslinė J. Kolaso biblioteka siunčia į Vilnių gamtos, humanitarinių ir techninių mokslų literatūrą, išleista Baltarusijoje baltarusių, rusų ir anglų kalbomis, o Lietuvos mokslų akademijos biblioteka siunčia mums šiomis kalbomis Lietuvoje išleista literatūrą. Kadangi Baltarusijoje nedaug tėra lietuvių kalbą mokančių mokslininkų ir specialistų, J. Kolaso bibliotekai pasiūlius, Lietuvos mokslų akademijos biblioteka siunčia tik humanitarinius lietuvių kalba išleistus leidinius.

Kitados iš Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos į Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinės mokslinės J. Kolaso bibliotekos fondą buvo perduotas Lietuvoje išleistas *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės statutas*. Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinė mokslinė J. Kolaso biblioteka iš Lietuvos reguliariai gauna išleidžiamus *Lietuvos metrikos* tomus. Ypač vertinga Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Centrinės mokslinės J. Kolaso bibliotekos fondams yra baltarusių kalba Lietuvoje leidžiama literatūra.

Knygų mainai padeda plėsti mokslo informacijos erdvę, stiprina tarptautinį bendradarbiavimą ir draugiškus ryšius tarp mūsų bibliotekų kolektyvų.